

Ефективність моделей уроків літературного читання у контексті набуття учнями досвіду читацької діяльності.

В. О. Мартиненко, к. пед. н.

Сутнісними ознаками сучасних уроків літературного читання є суб'єкт-суб'єктна, полісуб'єктна взаємодія між учасниками комунікації з домінуванням суб'єктності учня; їх варіативність, посилення комунікативної спрямованості змісту уроків, діалогічної взаємодії учнів з текстом, автором твору. Врахування комунікативних основ під час моделювання уроків літературного читання дали змогу організувати на уроці ефективне спілкування, а не лише передачу знань

У процесі дослідження теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено такі моделі уроків формування досвіду читацької діяльності: – моделі уроків з опрацювання художніх текстів; – моделі уроків з опрацювання науково-пізнавальних текстів; – моделі уроків роботи з дитячою книжкою, роботи з інформацією.

Базовими навчальними технологіями під час опрацювання художніх і науково-художніх текстів, дитячих книжок різних типів і видів були технологія поетапного опрацювання змісту твору; технологія діалогової взаємодії учня з текстом, його автором. Жанрово-родова специфіка літературних текстів зумовлювала вибір і застосування провідних методів і прийомів, провідних читацьких стратегій їх опрацювання.

Апробація зазначених моделей і навчальних технологій засвідчила таку позитивну динаміку у набутті учнями досвіду читацької діяльності: оволодіння школярами ефективними прийомами аналізу літературного твору з метою поглибленого розуміння змісту прочитаного, усвідомлення його художньої цінності; освоєння вмінь самостійно усвідомлювати різні види текстової інформації: фактичну, концептуальну, підтекстову (4 клас), здійснювати її смислову компресію; набуття досвіду міжособистісного спілкування, комунікації з джерелом інформації; здатність замінювати смислові елементи тексту еквівалентними елементами власного смислового поля. Освоєні учнями

продуктивні способи роботи з текстом певного жанру зберігалися і застосовувалися ними під час роботи з творами інших жанрів.

Набули розвитку компоненти ціннісно-сміслової, емоційно-вольової сфер особистості дитини: усвідомлення й оцінка учнем результатів своєї читацької діяльності; оцінювальні судження, власне ставлення до прочитаного, висловлені у вербальній і невербальній формах тощо

Рівні сформованості досвіду читацької діяльності на уроках роботи з дитячою книжкою, роботи з інформацією характеризувалися такими показниками: стійкий інтерес учнів до книжки, до самостійного читання у позаурочний час, самостійність у пошуку навчальнопізнавальної інформації із залученням різних інформаційних джерел; комунікативна, емоційна готовність учнів до спілкування з дитячою книжкою. Зазначені блоки метапредметних умінь сприяють вихованню й розвитку якостей особистості школяра сучасного інформаційного суспільства.